

Успешен родител

СУ „Св. св. Кирил и Методий“ - град Белослав

Повишаване на сложността

- Начална детска възраст 1-2 години
- Ранна детска възраст 2-4 години
- Предучилищна възраст 4-5 години
- Училищна възраст 5-12 години
- Юношество 12-19 години
- Ранна зряла възраст 20-40 години
- Зряла възраст 40-65 години
- Зрялост 65-... години

Доверие срещу недоверие

Като малки си задаваме **въпроса** дали да се доверим на света и се чудим дали е **безопасен**. Научаваме, че ако можем да се доверим на някого сега, можем също така да имаме **доверие** на други в бъдеще. Ако изпитваме **страх**, започваме да се съмняваме и да не се доверяваме. На този етап ключ към развитието е **майката**.

Самостоятелност срещу срам и съмнение

В ранна детска възраст **откриваме себе си** и тялото си. Задаваме си въпроса: безопасно ли е да **бъда** себе си? Ако ни бъде позволено да открием себе си, то развиваме **самоувереност**. В противен случай можем да започнем да се **срамуваме** и да се **съмняваме** в себе си. И двамата **родители** играят съществена роля.

Инициативност срещу вина

В тази възраст сме **инициативни**, опитваме нови неща и научаваме основните **двигателни принципи** на всички около нас. Задаваме си въпросите: Мога ли да **правя** това, което правя? Ако бъдем насърчавани, можем да следваме **интересите** си. Ако бъдем спирани или ако ни се казва, че това, което правим е глупаво, можем да развием **чувство на вина**. Вече учим от цялото семейство.

Усърдие срещу малоценност

Вече откриваме собствените си интереси и **осъзнаваме**, че сме различни от другите. Искаме да покажем, че можем да вършим нещата по **правилния начин**. Задаваме си въпроса дали можем да се справим в този свят. Ако получим **признание** от учителите или връстниците си, ставаме **усърдни**, което е друг начин да кажем трудолюбиви. Ако получаваме прекалено много отрицателна **обратна връзка**, започваме да се чувстваме **малоценни** и губим мотивация. Съседите и училището вече ни оказват най-голямо внимание.

Идентичност срещу объркване на ролите

През юношеството научаваме, че имаме различни **социални роли**. Ние сме приятели, ученици, деца и граждани. Много от нас се сблъскват с кризата на личността. Ако **родителите** ни позволят да изследваме, можем да открием своята **идентичност**. Ако ни принуждават да съблюдаваме техните **възгледи**, можем да се сблъскаме с объркване на ролите и да се чувстваме **изгубени**. **Връстниците** и **ролевите модели** са ключови за това да се учим.

Близост срещу изолация

В началото на зрелите си години бавно разбираме кои сме и започваме да оставяме **отношенията**, които сме изградили преди това, за да се впишем. Задаваме си въпроса дали можем да **обичаме**? Ако можем да се ангажираме дългосрочно, сме уверени и **щастливи**. Ако не можем да изградим близки отношения, може в крайна сметка да се почувстваме **изолирани** и самотни. Приятелите и **партньорите** ни играят централна роля в развитието ни.

Съзидателност срещу застой

Когато достигнем **четиридесетте**, започваме да се чувстваме комфортно, използваме **свободното си време** творчески и може би започваме да даваме своя **принос** към обществото. Загрижени сме за съзидателността. Ако смятате, че можем да водим следващото **поколение** в този свят, сме щастливи. Ако не сме разрешили някои **конфликти** по-рано, можем да започнем да усещаме песимизъм и застой. **Хората** в къщи и на работа вече са тези, които ни оказват най-голямо влияние.

A decorative graphic consisting of a white rectangular background. On the left side, there are three vertical bars: a thin light brown bar, a medium orange bar, and a thin light grey bar. On the right side, there are two vertical bars: a thin yellow bar and a medium light grey bar. In the center of the white background, the text "АЗ СЪМ..." is written in a dark red, serif font with a slight shadow effect.

АЗ СЪМ...

Цялост на Аз-а срещу отчаяние

Остарявайки, забавяме **темпо**то и започваме да се обръщаме назад към живота си. Задаваме си въпроса: **как се справих?** Ако смятаме, че сме се справили добре, развиваме чувството за **удовлетворение** и цялост. В противен случай, изпитваме **отчаяние** и ставаме раздразнителни и язвителни. Време да се сравним с останалите.

Семейството е първата социална единица, с която детето от раждането си има най-продължителен контакт. Именно в нея се развиват формите на социалното му поведение.

Според характера на основните отношения:

- **Хармонично семейство** – в това семейство преобладава хармонията и разбирателството между членовете;
- **Вулканично семейство** – в него има постоянни конфликти; всеки член е с много силен «Аз»;
- **Санаториум семейство** – един от членовете изпитва болезнена тревожност и емоционална зависимост;
- **Семейство театър** – всеки член си избира роля, която е одобрена от останалите;
- **Семейство крепост** – стремеж към вътрешно благополучие и едностранчива негативна представа за външния свят, т.е. на децата се внушава, че външният свят е пълен с опасности;
- **Семейство «Третият е излишен»** – всеки от двамата родители прави кариера и детето се явява пречка

Според състава на семейството:

- **Нуклеарна семейна двойка** - без деца;
- **Нуклеарно семейство** - с деца;
- **Един родител** - с дете;
- **Възстановено нуклеарно семейство** - чрез сключен повторен брак;
- **Други традиционни семейства** - например с три поколения, с роднини от двете страни.;
- **"Експериментални"** бракове и семейства - несемейна двойка с дете.

Според нравствения климат :

- Семейство с високо равнище на нравственост;
- Семейство с нормално ниво на нравственост помежду си;
- Семейство с конфликтни отношения;
- Семейство с външно сполучливи, но без истински нравствени ценности;
- Семейство, чиито членове са без нравствени ценности или аморални.

В зависимост от отношенията между поколенията:

- **на разбирателство;**
- **на неразбирателство** – това са конфликти между поколенията;
- **на външно спокойствие;**
- **Еднопосочна или двупосочна зависимост** – когато едното поколение не може да живее без другото.

Да си родител, не е лесно!

Трябва да си много
внимателен към качеството на
това, което
сътворяваш с действията си.

Характеристика на стиловете на отглеждане на дете

Стил на отглеждане	Приемане и ангажираност	Контрол	Даване на автономия
Авторитетен	топъл, откликащ, внимателен, чувствителен	отправят се разумни изисквания за зрялост и се обясняват	на детето се позволява да взема решения в съответствие с готовността му, насърчава се да изразява мислите и желанията си
Авторитарен	студен, отхвърлящ, унижителен	много изисквания, прилагат се сила и наказания	вземат се решения вместо детето, не се изслушва неговата гледна точка
Угаждащ	топъл, но прекалено угаждащ	почти не се отправят изисквания	на детето се позволява само да взема решения, преди да е готово за това
Неангажиращ	емоционално откъснат и дистанциран	почти не се отправят изисквания	безразличие към вземането на решенията и гледната точка на детето

***Авторитетен
родител***

- Дружелюбни деца

***Авторитарен
родител***

- Конфликтни и дразнещи деца

***Угаждащ
родител***

- Импулсивно – агресивни деца

Задачи на родителя

грижа

насочване

зачитане на
индивидуалността на
детето

подкрепа за по-голяма
независимост

Успешните родители...

не очакват перфектност за себе си, нито за своите деца

Родителството е изкуство, а не наука. Успешните родители разбират, че и децата им не са идеални. Това им дава възможност да ги обичат безрезервно.

Успешните родители...

не се страхуват от провал.

Един от най-добрите начини да се научиш да бъдеш успешен в живота, минава точно през провалите. Успешните родители разбират, че да се греши е нещо нормално, дори и задължително. Те вземат възможно най-добрите решения, които могат и когато сгрешат, се учат от грешките си и се стараят да се справят по-добре следващия път.

Успешните родители...

не очакват всичко да протича гладко.

Децата си имат свое мнение, индивидуалност и предпочитания. Неизбежно, те ни карат да казваме „Как се получи ТОВА?“ или “Какво си мислеше?“ Нашата отговорност за им изясним границите и да ги напътстваме и водим, често ще се сблъскват с тяхното желание за независимост. Успешните родители не се плашат от тези сблъсъци – те ги очакват. Ролята на родителите е да ги накарат да вземат сами тежките решения, което е за тяхно добро, в дългосрочен план.

Успешните родители...

се справят, защото знаят, че не са сами.

Да си успешен родител означава да разчиташ на себе си, но не и единствено на себе си. Никой не притежава отговорите на всички предизвикателства за родителя. Всички ние имаме отговорите на някои въпроси, а заедно притежаваме всички отговори. Успешните родители търсят мъдростта и извън себе си. Знаят, че отговорността за вземане на решението е тяхна, но черпят от мъдростта на другите на първо място.

Успешните родители...

не спират да опитват.

Да си успешен в живота често означава, че трябва да издържаш на напрежение и стресови ситуации. Ежедневно се сблъскваме със стрес на всички нива – на работа, в партньорството и в семейството и децата, които имат нужда от нас. Успешните хора знаят, че „Ще пожънеш това, което си посял“ и без никакво колебание поставят семейството на първо място. Влагат много повече време в децата си и излизат от границите на „нормалните родители“. По този начин децата им никога няма да станат „обикновени“. Тези родители работят над себе си и се развиват като такива.

Успешните родители...

се наслаждават на родителството.

Те се наслаждават на привилегиите и радостта да се съюзиш с природата и Господ, и да оформиш още един уникален и безценен човек. Децата растат бързо и успешните родители успяват да съхранят всички моменти с тях и да се наслаждават на промяната, дори когато трябва да сменят мръсни памперси, да се справят с болести или разочарования. Те не само обичат децата си, но ги търсят и се наслаждават на всяка секунда прекарана с тях.

Успешните родители...

*се стремят да дават пример и да са такива,
че децата им да искат да станат като тях.*

Няма идеална формула в родителството. Не можеш да хванеш детето и да го програмираш, но децата са много наблюдателни и са велики имитатори. Те гледат, слушат и попиват навици и ценностна система от хората, които имат най-голямо влияние върху тях – техните родители. Родителите на тези деца знаят, че са най-добрия пример за тях.

Успешните родители...

успешно комуникират с училището.

Какво означава да си успешен родител?
Справям ли се добре с възпитанието?
Греша ли някъде?

Отговор на тези въпроси през погледа на
родителите Мая Демирева и Теодора Радева.

Успешният родител през погледа на учителите

Какво означава да си успешен родител?
– отговор през призмата на детското
съзнание.

" Хора, обичайте се! Стопляйте
душите си с добра дума, с подкрепа,
с поздрав, с нежност..Защото
светът ще стане истински добър,
когато ние се научим да обичаме.
Защото този свят има нужда само
от обич и доброта..

Сгрявайте душите си, хора!

Радка Божкова